

The background features a white surface with several decorative elements: a large, light blue swirl on the right side, a purple swirl on the left side, and a green swirl at the top. Scattered throughout are small, yellow triangular shapes pointing in various directions.

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE TARIM POLİTİKASI VE ÇEVRE

OTP

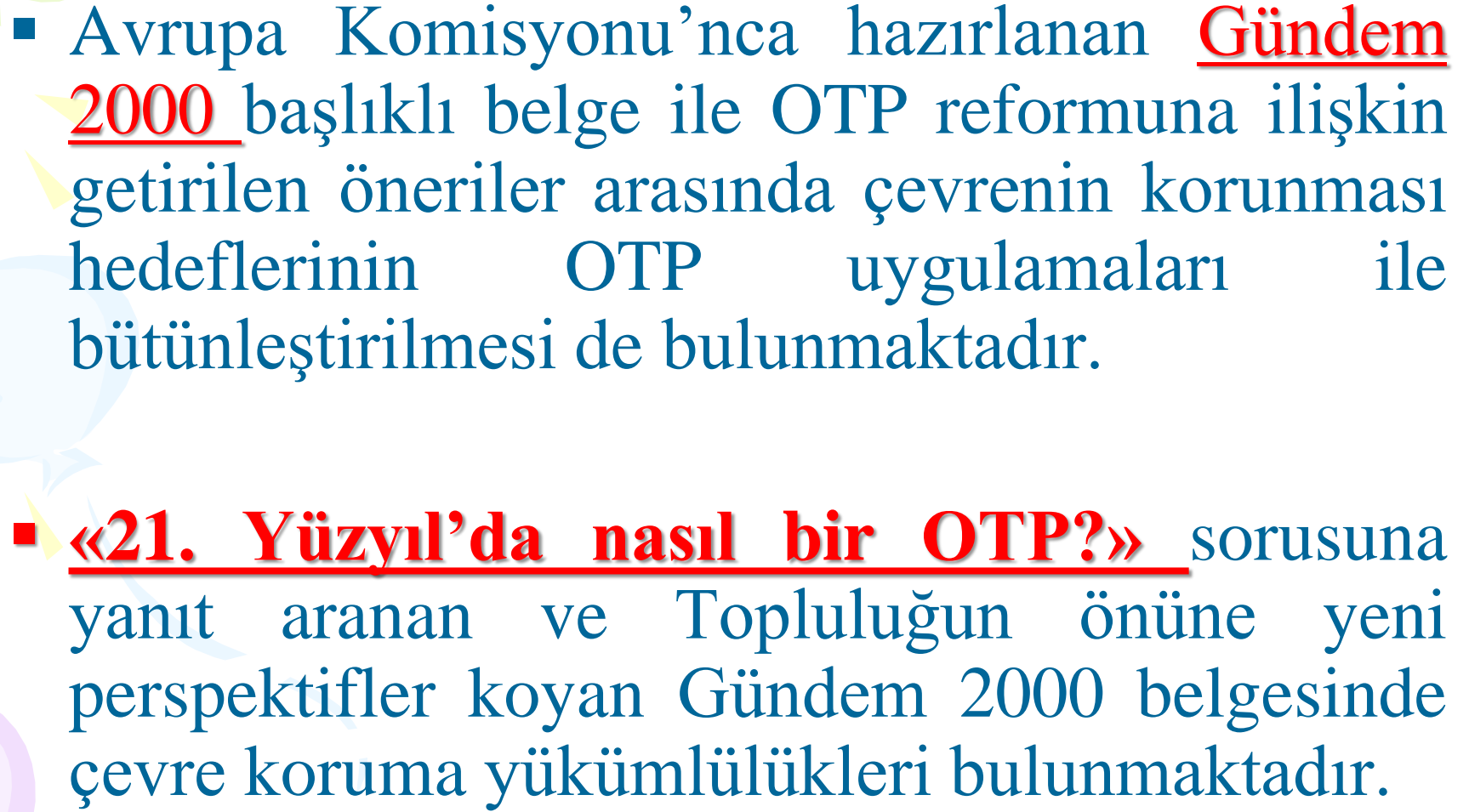
İlk yıllarda;

- ❖ Gıda güvencesi ve verimliliğin artırılması konularına odaklanılmış iken,
- ❖ Bu durum 1980'li yıllarda üretim fazlalığı, aşırı bütçe yüküne yol açmıştır.

1992 Reformları ile;

- Çiftçiye sağlanan destekler fiyat desteklerinden çok, çiftçinin mevcut gelir düzeyini sürdürmesine imkan sağlayacak şekilde doğrudan yardımlar, çevrenin ve kırsal alanın korunması ile ilgili ödemeler, kırsal kalkınma teşvikleri şeklinde gerçekleşmiştir.
- Tarım politikalarında **çevre ve kırsal kalkınma** politikaları artan önem kazanmıştır.

- Çevresel faktörleri dikkate almadan zirai katkı maddeleri kullanılarak, mümkün olan en yüksek miktarda üretimi gerçekleştirmek için kullanılan tarımsal üretim yöntemi çerçevesinde, 1995 yılında yapılan bir düzenlemeyle **çevre konularını OTP'nin kapsamına** alınmıştır.
- Bu program ile **kimyasal maddelerin kullanımının sınırlandırılması ve organik tarım** faaliyetlerinin desteklenmesi öngörülmüş, entansif tarımdan çevre dostu tarıma geçilmesi hedeflenmiştir.
- 1 Mayıs 1999'da yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması ile **sürdürülebilir kalkınma** Topluluğun temel hedefleri arasına alınmıştır.

-
- Avrupa Komisyonu'nca hazırlanan Gündem 2000 başlıklı belge ile OTP reformuna ilişkin getirilen öneriler arasında çevrenin korunması hedeflerinin OTP uygulamaları ile bütünleştirilmesi de bulunmaktadır.
 - «21. Yüzyıl'da nasıl bir OTP?» sorusuna yanıt aranan ve Topluluğun önüne yeni perspektifler koyan Gündem 2000 belgesinde çevre koruma yükümlülükleri bulunmaktadır.

Gündem 2000 yükümlülüklerine göre;

- ✓ Üreticilerin doğrudan ödemelerden yararlanabilmeleri için, üretim yöntemlerinde çevre faktörünü göz önünde bulundurmaları gerekmektedir.
- ✓ Üye ülkeler, uyulması gereken çevresel önlemleri ve bu önlemlere uyulmaması durumunda uygulanacak yaptırımları belirlemekle görevlendirilmiştir.

Gündem 2000 reformları

Sürdürülebilirlik üzerine odaklanmış olan Gündem 2000 reformları ile;

- Bütçede ciddi kısıntıya gidilirken,
- Aynı zamanda pazarda rekabeti,
- Kırsal kalkınmayı teşvik eden ve
- Çevreyi daha fazla gözetmeci anlayışla birlikte
- Ürün kalitesini güvence altına alan önlemler yürürlüğe sokulmuştur.

Haziran 2003 Reformları

OTP reformu ile temelde,

- ✓ Avrupa tarım ürünlerinin piyasa odaklı olması ve rekabet gücünün artırılması,
- ✓ OTP'nin basitleştirilmesine katkıda bulunulması,
- ✓ OTP harcamalarının makul seviyede tutulması,
- ✓ Genişleme sürecinin kolaylaştırılması ve
- ✓ DTÖ ile gerçekleştirilen müzakerelerde OTP'nin en iyi şekilde savunulması hedeflenmiştir.

Haziran 2003 Reformları

- ❑ 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren üretimden bağımsız olarak, tarım alanı üzerinden tek ödeme yapılmasına başlanmış olup (**decoupling**), bu uygulama ile aşırı üretimin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.
- ❑ İyi nedenlere dayanmak koşuluyla bu uygulama 1 Ocak 2007 tarihine kadar ertelenebilecektir.
- ❑ Üreticilere tek ödeme yapılırken 2000-2002 döneminde yapılan yardım miktarı referans alınacaktır.
- ❑ Ayrıca üye ülkeler, organik tarım gibi özel üretim şekillerini özendirme için tek ödeme miktarını **%10 oranında** artırılabileceklerdir.

Haziran 2003 Reformları

- ❖ Çiftçilere, 2005 yılından itibaren, Topluluk üretim standartlarını uygulamaları için yardım edilmesine ilişkin yeni önlemler ve artırılmış mali imkanlar sağlanmıştır. Bu çerçevede üretici başına sağlanacak katkı 10.000 Euro'yu geçmemektedir.
- ❖ Büyük tarım arazilerine yapılan doğrudan ödemeler, kırsal kalkınmaya ek fon yaratılması amacıyla azaltılmıştır (**modülasyon**). Bu çerçevede kırsal kalkınmaya aktarılmak üzere yıllık 1.2 milyon Euro tutarında bir kaynak yaratılması öngörülmektedir.
- ❖ Yeni üye ülkeler, o ülkelerdeki üreticilere yapılan doğrudan ödeme miktarı diğer ülkelerin seviyesine ulaşınca kadar, bu uygulamanın dışında tutulacaklardır. Ayrıca çevre dışı bölgeler de bu uygulamanın dışında tutulacaktır.

Haziran 2003 Reformları

- 2007-2013 bütçe döneminde tarımsal bütçeye uyulmasını garanti edecek bir mali disiplin mekanizması geliştirilmiştir.
- Üreticilerin standartları karşılayabilmesi ve çapraz uyumdan olumsuz etkilenmemesi için çiftlik danışma hizmeti getirilmiştir.
- Çiftlik Danışma Hizmeti 2006 yılına kadar üye ülkeler için opsiyon el olup, 2007'den itibaren sisteme girme zorunluluğu vardır.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

1-Ürün fazlalıkları:

- ✓ AB OTP'sinin oluşturulma nedenlerinin başında, AB'nin tarımsal üretimde kendine yeterli olamaması geliyordu. Bu nedenle, oluşturulan politika mekanizmaları, üretim artışlarının sağlanmasına yönelik olmuştur.
- ✓ Gerçekten de bu hedef doğrultusunda kısa sürede sağlanan üretim artışları, aynı zamanda bu politikaların çıkmaza girmesi için de zemin oluşturmuştur.
- ✓ Üretimi artırmak için izlenen politikaların yıldan yıla artan maliyetlerinin yanında, iç piyasada tüketilemeyen ürünlerin biriktirilmesi sonucu da doğmuştur. Bu gelişmelerin doğal bir sonucu olarak Topluluk tarım ürünleri stokları, tarihinin en yüksek miktarlarına ulaşmıştır.
- ✓ Topluluk tarım ekonomisi literatürü **'tahıl dağları', 'süt gölleri', 'tereyağı tepeleri', 'et buzulları', 'şarap ırmakları'** gibi yeni kavramlarla tanışmıştır.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

2-Maliyet artışı:

- ❑ Üretimin artırılmasına yönelik çabalar, doğal olarak maliyetlerin de artmasına yol açmıştır. Bunun yanında, Topluluğun zaman içinde büyümesi de daha önceden öngörülmeven bazı sorunları beraberinde getirmiş ve OTP'nin Topluluğa maliyeti daha da artmıştır.
- ❑ 1973'te Topluluğa İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın katılması, dağlık bölgeler lehine direktifler çıkması, 1981'de Yunanistan'ın katılımıyla korumacılık kapsamına Akdeniz'e özgü bazı ürünlerin dahil edilmesi ve İspanya ile Portekiz'in katılımından doğan bazı yapısal sorunlar, bütçe yükünü daha da artırmıştır.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

3-Bölgeler arası gelir farklılıklarının ortaya çıkması:

- OTP çerçevesinde ürünlere göre farklı düzeyde desteklemeler sağlandığından farklı ürün yetiştiricileri ve bölgeler arasında gelir farklılıkları ortaya çıkmıştır.
- 40 yıllık uygulama döneminde gerçekten de büyük işletmeler küçük işletmelere göre; süt-et ve tahıl üretiminde uzmanlaşan Kuzey Avrupalı çiftçiler ise meyve-sebze-şarap üreten Güney Avrupalı çiftçilere göre OTP'den daha çok mali yardım görmüşlerdir.
- Dolayısıyla Belçikalı, Hollandalı, Danimarkalı ve İrlandalı tarım üreticileri FEOGA fonlarından en çok yararlanan üreticiler olmuşlardır. Örneğin 1980'li yılların başında yapılan bir araştırma, Hollanda'da çiftçi başına düşen yıllık ortalama garanti desteğinin Fransız çiftçilerine sağlanandan 4 kat daha fazla₁₄ olduğunu ortaya koymuştur.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

4-Genel refah kaybı:

- ❖ OTP, tarım kesiminde çalışanların gelirinde belirli bir artış sağlarken, bu artış, Avrupalı vergi mükellefleri ile tüketicilerden sağlanan kaynakla gerçekleşmektedir.
- ❖ Topluluk kaynaklarının önemli bir miktarının daha fazla ekonomik getirisi olan faaliyetler yerine tarım sektörüne harcanmasının, genel bir refah kaybına neden olduğu da sık sık dile getirilen argümanlardan biri olmaktadır.
- ❖ Ayrıca bir yandan üreticiler desteklenirken, tüketicilerin zaman zaman yüksek fiyatlarla karşılaşması da istenmeyen etkilerden biridir.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

5-Dünya ticaretine olumsuz etki:

- OTP ile ortaya çıkan yan etkilerden biri de, Topluluğun tarım ürünleri ihracatında destekleyici, ithalatında ise koruyucu bir politika izlemesi nedeni ile diğer tarım ürünleri ihracatçısı ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerini olumsuz yönde etkilemesidir.
- Söz konusu uygulamadan sadece tarım ürünleri ithalatçısı ülkeler karlı çıkmakta, bu da uluslararası ilişkilerde sorunlara neden olmaktadır.
- OTP ile tarım ürünleri ihracatçısı ülkelerin Topluluğa ihracatı azalmış, bu da uluslararası piyasada tarım ürünlerine duyulan talebin azalması ve fiyat seviyesinin düşmesine neden olmuştur.
- Bütün bunlar ticaret hadlerinin tarım aleyhine gelişmesi sonucunu doğurmuş ve genel olarak bütün tarım sektörünü olumsuz yönde etkilemiştir.

OTP'nin İstenmeyen Yönleri

6-Çevre tahribatı:

- ✓ OTP gereğince tarım ürünlerine yıllardır uygulanmakta olan yüksek destekleme fiyatları nedeniyle tarımsal üretim artmış ancak bu durum, çevrenin tahrip edilmesine sebep olmuştur.
- ✓ Orman alanları tarıma açılmış, gübre ve zirai mücadele ilaçları gibi tarımsal girdilerin kullanımını artmış ve bu nedenle çevre tahribatı hızlanmıştır.

OTP'nin Kalite ve Çevre Konularında Duyarlılığı

- ❖ Avrupalı tüketicilerin sağlıklı ve kaliteli ürün taleplerinin karşılanması, AB için önemli sorumluluk alanlarından biri olagelmıştır.
- ❖ Bu kaygıdan hareketle Birlik, uyguladığı kurallar, getirdiği standartlar ve gıda denetim mekanizmaları ile tüketicilere sağlıklı ürünlerin ulaşmasına çalışmaktadır.
- ❖ Özellikle son 10 yıldır OTP, tüketicilerin kalite beklentilerine cevap vermek üzere, fazla üretim yerine kaliteli üretimi teşvik edecek düzenlemelere tabi tutulmuştur.
- ❖ Fiyat destekleme mekanizması ile ürün fazlalarının Birlik tarafından satın alınması gibi uygulamalar zaman içinde ikinci plana düşmüştür.

ÖTP'nin Kalite ve Çevre Konularında Duyarlılığı

- Kimyasal girdi kullanımına getirilen sınırlamalar
- Organik tarıma geçiş için destekler
- Çevre dostu tarımın teşviki
- Doğrudan ödemelerden yararlanmanın şartı çevre koruma olarak belirlenmiştir.